

Acompanyament sistèmic a la infància i l'adolescència: prevenció del suïcidi i promoció de la salut

DURADA: 17,5 h

DATA: Dimarts, 11, 18 i 25, novembre, i 2 i 9 de desembre

HORARI: de 16.00 a 19.30h

FORMAT: Semipresencial

LLOC: Dues sessions presencials (1a i 5a) a la seu del CEESC a Barcelona. I tres sessions en línia (2a, 3a i 4a), a l'Aula Virtual del CEESC.

INTRODUCCIÓ

La prevenció del suïcidi és un tema de vital importància a la nostra societat, especialment en el context de la infància i l'adolescència. Els adolescents es troben en una etapa crucial de desenvolupament emocional i social, on les influències de l'entorn, les dinàmiques familiars i les relacions amb iguals poden tenir un impacte significatiu en la seva salut mental. En aquest sentit, la intervenció dels educadors i les educadores socials esdevé essencial per identificar i abordar els factors de risc, així com per promoure un ambient de suport i comprensió.

Els educadors socials tenen un paper fonamental en la detecció de senyals d'alarma i en la creació d'espais segurs on els adolescents puguin expressar les seves emocions i inquietuds. Mitjançant un acompanyament sistèmic, aquests professionals poden contribuir a la millora del benestar emocional d'infants i joves ajudant-los a desenvolupar habilitats d'autoregulació i estratègies per afrontar situacions difícils.

A través d'aquesta formació es busca dotar els educadors i les educadores socials d'eines i coneixements que els permetin abordar la salut mental des d'una perspectiva integral. La formació inclourà tècniques per fomentar l'expressió emocional, identificar factors de risc i implementar estratègies de promoció de la salut mental, tot amb l'objectiu de crear un entorn que afavoreixi el benestar dels infants i adolescents i la seva comunitat.

FORMADORA

Carme Secilla Cabello, educadora social amb enfocament sistèmic. Formada en pedagogia sistèmica i multidimensional, eneagrama, programació neurolingüística i constel·lacions familiars i sistèmiques. 20 anys d'experiència a Serveis Socials, especialitzada en infància i adolescència, actualment treballant en un Equip d'Atenció Especialitzada d'Infància i Adolescència (EAIA).

OBJECTIUS

1. Entendre la perspectiva sistèmica:

- Aprofundir en la teoria sistèmica i com aquesta s'aplica a les dinàmiques familiars i socials.
- Analitzar la influència de l'entorn en el desenvolupament emocional d'infants i adolescents.
- Analitzar la influència de la família com a agent socialitzador.

2. Desenvolupar habilitats per utilitzar eines projectives:

- Conèixer i practicar tècniques projectives que permeten l'expressió emocional.
- Fomentar la creativitat i l'autoconeixement a través de dinàmiques artístiques.

3. Identificar factors de risc i senyals d'alarma:

- Reconèixer els signes d'alerta en el comportament i l'estat emocional d'infants i joves.
- Estudiar casos reals per aprendre a detectar comportaments preocupants.

4. Promoure el benestar físic i emocional:

- Comprendre la importància del cos en la gestió de l'ansietat i les emocions.
- Explorar tècniques corporals, somàtiques, eines projectives i narratives (escriptura, ball, música) com a recursos terapèutics.
- Promoure l'educació emocional en el context escolar i comunitari.

5. Crear un espai de reflexió i intercanvi d'experiències:

- Facilitar la creació de xarxes de suport entre educadors i educadores socials.
- Fomentar la reflexió crítica sobre la seva pròpia pràctica professional.

CONTINGUTS

1. Perspectiva sistèmica en la intervenció socioeducativa:

- **Introducció a la teoria sistèmica:** Conceptes bàsics sobre dinàmiques familiars, patrons de comunicació i influències externes (escola, grups d'amics).
- **Aplicació en casos reals:** Discussió de casos on la perspectiva sistèmica ha ajudat a comprendre situacions complexes.

2. Eines projectives:

- **Tècniques projectives:** descripció i pràctica de tècniques com dibuixos (dibuix de la família), narracions (contes sobre emocions) i jocs de rol.
- **Anàlisi de resultats:** com interpretar les respostes i expressions creatives dels infants i adolescents.

3. Prevenció del suïcidi:

- **Factors de risc:** identificació de factors com l'isolament, l'assetjament escolar o problemes familiars.
- **Estratègies de detecció:** mètodes per fer preguntes adequades i crear un entorn segur per parlar de sentiments i emocions.
- **Recursos:** coneixement de serveis d'ajuda i suport a nivell local i nacional.

4. Promoció de la salut mental:

- **Tècniques de relaxació:** introducció a pràctiques de respiració, meditació i relaxació que els educadors poden ensenyar als adolescents.
- **Activitats d'autocura:** crear plans d'autocura personalitzats

que els infants i adolescents poden seguir, incloent activitats físiques, artístiques i socials.

- **Autocura i autoconeixement del professional:** reflexionar sobre el fet que si el professional està bé, pot acompanyar molt millor.

5. Espai de reflexió i intercanvi:

- **Dinàmiques grupals:** activitats per fomentar la comunicació oberta i la creació d'un clima de confiança.
- **Elaboració de recursos:** desenvolupament conjunt de guies i recursos que puguin ser útils en el dia a dia dels educadors i educadores.

Sessions

Sessió 1: Presencial - Introducció a la perspectiva sistèmica

- Comprendre la teoria sistèmica i la seva aplicació a les dinàmiques familiars.
- Reconèixer la influència de l'entorn en el desenvolupament emocional d'infants i adolescents.

Sessió 2: En línia - Eines projectives per a l'expressió emocional

- Conèixer tècniques projectives que fomenten l'expressió emocional.
- Desenvolupar la creativitat i l'autoconeixement d'infants i adolescents.
- Aprendre recursos per acompanyar en l'expressió del dolor emocional.

Sessió 3: En línia - Identificació de factors de risc i senyals d'alarma

- Reconèixer els signes d'alerta en el comportament d'infants i adolescents.
- Estudiar casos reals per detectar comportaments preocupants.

Sessió 4: En línia - Promoció de la salut mental

- Aprendre tècniques per millorar la salut mental d'infants i

adolescents.

- Fomentar l'educació emocional en el context escolar i comunitari.
- Millorar l'autoconeixement i l'autoconsciència del professional en l'acompanyament.

Sessió 5: Presencial - Espai de reflexió i intercanvi d'experiències

- Fomentar la reflexió crítica sobre la pràctica professional.
- Crear xarxes de suport entre educadors i educadores socials.
- Supervisar casos des de la mirada sistèmica.

METODOLOGIA

Sessions teòriques:

- **Presentacions interactives:** utilització de presentacions amb suport visual i exemples pràctics per a una millor comprensió.
- **Debats dirigits:** fomentar la participació activa dels assistents per compartir coneixements previs i experiències.

Tallers pràctics:

- **Activitats experiencials:** taller de dibuix emocional, creació de contes col·lectius i representacions de casos.
- **Simulacions:** *role-playing* per practicar la detecció de senyals d'alarma en situacions simulades.

Estudis de cas:

- **Anàlisi de casos:** estudi de situacions reals o fictícies per aplicar els coneixements adquirits i discutir possibles intervencions.

Debats i reflexions grupals:

- **Sessions de feedback:** espais per a la reflexió sobre les pràctiques, preocupacions i èxits en el treball amb adolescents.
- **Xarxes de suport:** creació de grups de treball per mantenir el suport mutu i l'intercanvi d'experiències després de la formació.

Avaluació contínua:

- **Autoavaluació:** instruments per a l'autoavaluació dels participants sobre les seves competències i aprenentatges.
- **Feedback de grup:** espais per discutir els progressos i ajustar les estratègies d'acompanyament segons les necessitats dels infants i joves.